

KRALJEVINA

JUGOSLAVIJA

SLUŽBENI LIST

KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVINE

53. kos.

LJUBLJANA, dne 10. septembra 1931.

Letnik II.

VSEBINA:

Proglas Nj. Vel. kralja Aleksandra I. narodu.	342. Dopolnitev naredbe o legitimiranju trgovcev, industrijecev, obrtnikov in njih potnikov.
338. Ustava kraljevine Jugoslavije.	343. Izpremembe in dopolnitve v navodilih o pristojnosti za posle resorta ministristva za trg. in ind.
339. Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja.	344. Rešitev o devizno-valutnem postopanju.
340. Naredba o izrekanju kazni za železniško-policijske prestopke.	345. Objava glede pobiranja občinskih trošarin v letu 1931. v občini Branoslavi.
341. Razpis o kontingentiranju izvoza iz Jugoslavije v Avstrijo.	346. Razne objave iz Službenih novic.

Proglas Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. narodu*

Mojemu dragemu narodu!

Čuvanje narodnega edinstva in državne celote je moja sveta dožnost in najvišji smoter moje vladavine. To je bila pobuda in glavna naloga režima, ki sem ga uvedel 6. januarja 1929. leta.

V svoji besedi, ki mi jo je nalagala ljubezen do domovine, sem svojemu dragemu narodu odkrito pojasnil vse težkoče in nevarnosti, v katere sta zašla naše nacionalno življenje in državna celota.

Te težkoče so bile tolike, nevarnosti tako resne, da so zbudile globoko skrb vseh rodoljubov in trgale narodno dušo.

Vsi, ves narod je videl, kaj je vzrok temu zlu in se je zavedal velikosti tega zla in je zato razumel in s popolnim zaupanjem sprejel moje sklepe.

Visoka nacionalna zavest in zdrav razum je vrlina, ki jo je naš narod vsekdar kazal v resnih trenutkih svoje zgodovine.

Moje zaupanje v narodovo ljubezen in v njegove moralne sile mi je nudilo varno podlago za vse ukrepe pri urejevanju razmer v državi.

Srečen sem in ponosen, da je ves moj dragi narod od prvega trenutka razumel moje razloge in z enodušnim javnim odobravanjem močno podprl izvedbo mojih sklepov.

S to veliko in široko narodno pomočjo se je doseglo v sorazmerno kratkem času, da so bile izvršene velike nacionalne in državne naloge v korist trajnih osnov zdravega državnega življenja.

Kraljevini Jugoslaviji, sprejeti s toplo nacionalno dušo od vsega jugoslovanskega naroda, so ustvarjeni potrebni pogoji za silen polet in veliko nacionalno bodočnost. Poln uverjenja, da doslej doseženi sadovi dela, zdrava politična in nacionalna zavest in izkustva naroda dopuščajo, da se pristopi k ostvaritvi in definitivni organizaciji onih ustanov in one državne ureditve, ki bodo najbolj ustrezale narodnim potrebam in državnim interesom, sem sklenil, da postavim dosedanje delo in izvajanje nacionalne in državne politike na širšo osnovo neposrednega narodnega sodelovanja.

Z vero v Boga in srečno bodočnost kraljevine Jugoslavije dajem ustavo kraljevine Jugoslavije.

Dne 3. septembra 1931. leta v Beogradu.

Aleksander s. r.

* Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 3. septembra 1931., št. 200.

Zakoni in kraljevske uredbe.

338.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,
predpisujemo in proglašamo

ustavo kraljevine Jugoslavije,*

ki se glasi:

I. oddelek.

Obče odredbe.

Člen 1.

Kraljevina Jugoslavija je nasledna in ustavna monarhija.

Člen 2.

Grb kraljevine je dvoglav bel orel v pòletu, na rdečem ščitu. Vrh obeh glav dvoglavega belega orla stoji krona kraljevine. Na prsni ima orel ščit, na katerem so: bel križ na rdečem ščitu s po enim ognjilom v vsakem kraku, poleg tega ščit s 25 izmenoma rdečimi in srebrnimi polji, pod tema moder ščit s tremi šesterokrakimi zvezdami in bel polumesec.

Državna zastava je modro-belo-rdeča v vodoravni legi proti navpičnemu drugu.

Člen 3.

Službeni jezik kraljevine je srbsko-hrvatsko-slovenski.

II. oddelek.

Osnovne državljanske pravice in dolžnosti.

Člen 4.

Državljanstvo je v vsej kraljevini eno. Vsi državljani so pred zakonom enaki. Vsi uživajo enako zaščito oblastev.

Ne priznavajo se plemstvo, ne naslovi, ne kakršnakoli predstva po rojstvu.

Člen 5.

Osebnostna svoboda je zajamčena.

Nihče ne sme biti klican na odgovor, niti biti pri tvorjen niti mu ne sme drugače nihče odvzeti svobode, niti mu ne sme drugače nihče odvzeti svobode, razen v primerih, ki jih je določil zakon.

Nezakoniti odvzem svobode je kazniv.

Člen 6.

Nikogar ne sme soditi nepristojno sodišče.

* Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 8. septembra 1931, št. 200.

Člen 7.

Nihče ne sme biti obsojen, dokler ni pristojno zaslišan ali na zakonit način pozvan, da se brani.

Člen 8.

Kazen se sme ustanoviti samo z zakonom in uporabiti edino na dejanja, o katerih je zakon vnaprej rekel, da se kaznujejo s to kaznijo.

Člen 9.

Noben državljan se ne sme izgnati iz države. Ne sme se v državi pregnati iz enega kraja v drugega, niti zatočiti v enem kraju, razen v primerih, ki jih je zakon izrečno določil.

Nihče se ne sme nikakor in nikoli pregnati iz kraja, kamor je pristojen, brez sodne razsodbe.

Člen 10.

Stanovanje je nedotekljivo.

Oblastvo ne sme podjeti nobenega raziskovanja, ne pregledovanja v stanovanju državljanov, razen v primerih, ki jih je določil zakon, in na način, ki ga je predpisal zakon.

Nezakonito kršenje stanovanja je kaznivo.

Člen 11.

Svoboda vere in vesti je zajamčena. Usvojena veroizpovedanja so enakopravna pred zakonom ter smejo svoj verozakon javno izvrševati.

Uživanje državljskih in političnih pravic je neza-visno od veroizpovedanja. Nihče se ne more oprostiti svojih državljskih in vojaških dolžnosti in obveznosti, sklicevaje se na predpise svoje vere.

Vere se smejo priznati samo z zakonom. Usvojene in priznane vere urejajo samostojno svoje notranje verske posle ter upravljajo svoje ustanove in fonde v mejah zakona.

Nihče ni dolžan javno izpovedovati svojega verskega prepričanja. Nihče ni dolžan sodelovati pri verozakonskih dejanjih, svečanostih, obredih in vajah, razen ob državnih praznikih in svečanostih, in kolikor to odredi zakon za osebe, ki so podložne očetovski, varstveni in vojaški oblasti.

Usvojene in priznane vere smejo vzdrževati zveze s svojimi vrhovnimi verskimi poglavarji tudi izven državnih mej, kolikor to zahtevajo duhovni predpisi posameznih veroizpovedanj. Način, kako se vzdržujejo te zveze, se uredi z zakonom.

Kolikor so v državnem proračunu določeni za verozakonske svrhe izdatki, se morajo deliti med posamezna usvojena in priznana veroizpovedanja sorazmerno s številom njih vernikov in z dejanski dokazano potrebo.

Svoje duhovne oblasti ne smejo verski predstavniki pri bogoslužju ali s sestavki verskega značaja ali drugače pri izvrševanju svoje službene dolžnosti uporabljati v strankarske namene.

Prav tako ni nikomur dovoljeno, vršiti v molilnicah ali ob verskih shodih in manifestacijah vobče kakršnokoli politično agitacijo.

Člen 12.

Vsakdo sme izražati v mejah zakona svoje mnenje z besedo, živo ali pisano, s slikami in drugimi prikladnimi sredstvi.

Člen 13.

Državljeni imajo pravico združevanja, zborovanja in dogovarjanja v mejah zakona. Ne sme pa biti združevanja na verski ali plemenski ali pokrajinski osnovi za strankarsko-politične namene niti za namene telesne vzgoje.

Na zborovanja ne sme nihče prihajati oborožen.

Člen 14.

Državljeni imajo pravico prošnje. Prošnje sme podpisati eden ali več državljanov kakor tudi vse pravne osebe. Prošnje se smejo vlagati pri vseh oblastvih brez razlike.

Člen 15.

Znanost in umetnost sta svobodni.

Člen 16.

Razen državnih javnih šol smejo biti tudi zasebne šole v mejah zakona.

Osnovni pouk je obvezen. Na državnih osnovnih šolah je pouk brezplačen.

Vse šole morajo dajati moralno vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpljivosti.

Vse naprave za izobrazbo so pod državnim nadzorstvom.

Člen 17.

Nekršljiva je tajnost pisem, telegrafskih in telefonskih poročil, razen ob kazenski preiskavi, mobilizaciji ali vojni.

Vsi oni, ki prekršijo tajnost pisem, telegrafskih in telefonskih poročil, se kaznujejo po zakonu.

Člen 18.

Vsak državljan ima pravico, neposredno in brez čigarkoli odobritve tožiti pri sodišču državne in samoupravne organe za kazniva dejanja, ki bi jih učinili zoper njega v službenem opravilu.

Za ministre, sodnike in vojake pod zastavo veljajo posebne odredbe.

Za škode, ki jih učinijo državljanom državni ali samoupravni organi z nezakonitim ali nepravilnim izvrševanjem službe, odgovarjata pred rednim sodiščem uslužbenec kot storilec in država ali samoupravno telo.

Člen 19.

Vsa mesta v vseh strokah državne službe so ob zakonitih pogojih enako dostopna vsem državljanom.

Člen 20.

Vsak državljan uživa zaščito države v tujih državah. Vsakemu državljanu je dovoljeno, izstopiti iz državljanstva, ko je izpolnil svoje obveznosti proti državi.

Izročanje lastnih državljanov je prepovedano.

III. oddelek.

Socialne in ekonomske odredbe.

Člen 21.

Zakon (brak), rodbina in otroci so pod zaščito države.

Člen 22.

Lastnina je z čena.

Vsebino in obseg lastninske pravice določa zakon.

Razlastitev privatne lastnine v občo korist je dopuščena po zakonu proti pravični odškodnini.

Člen 23.

Svoboda dela in svoboda sklepati pogodbe v gospodarskih odnošajih se priznava.

Država ima v interesu celotnosti in na podstavi zakona pravico in dolžnost, intervenirati v gospodarskih odnošajih državljanov v duhu pravice in odpravljanja družabnih nasprotij.

Člen 24.

Kot posvetovalno telo v gospodarskih in socialnih vprašanjih se ustanavlja gospodarski svet. Ta oddaja na zahtevo kraljevske vlade ali narodnega predstavništva svoje strokovno mnenje.

Gospodarski svet sestavljajo predstavniki gospodarskih vrst in strokovnjaki v gospodarskih in socialnih vprašanjih.

Način sestave in poslovanja gospodarskega sveta se določi s posebnim zakonom.

IV. oddelek.

Državna oblast.

25.

Državna oblast se izvršuje po odredbah te ustave.

Člen 26.

Zakonodajno oblast izvršujeta kralj in narodno predstavništvo skupno.

Narodno predstavništvo je sestavljeno iz senata in narodne skupščine.

Člen 27.

Upravno oblast izvršuje kralj po odgovornih ministrih po odredbah te ustave.

Člen 28.

Sodno oblast izvršujejo sodišča. Njih razsodbe in rešitve se izrekajo in izvršujejo v imenu kralja na podstavi zakona.

V. oddelek.

Kralj.

Člen 29

Kralj je zaščitnik narodnega edinstva in državne celotnosti. Čuvar je njunih trajnih interesov.

Kralj potrjuje in proglašja zakone, postavlja državne uradnike ter daje vojaške čine po odredbah zakona.

Kralj je vrhovni zapovednik vse vojaške sile. Podeljuje rede in druga odlikovanja.

Člen 30.

Kralj ima pravico amnestije. Z amnestijo se uničujejo pravne posledice kaznivega dejanja, vendar pa se z njo ne smejo kršiti pravice privatnih oseb do povračila škode. Amnestija se sme dati pred začetkom kazenskega postopanja, med postopanjem in po izvršeni rabsodbi. Amnestija je obča ali poedinska.

Kralj ima pravico pomilostitve. Prisojeno kazen sme odpustiti, zmanjšati ali omiliti.

Pravica pomilostitve za dejanja, kazniva samo na privatno tožbo, se uredi z zakonikom o sodnem kazenskem postopanju.

Člen 31.

Kralj predstavlja državo v vseh njenih odnošajih s tujimi državami. Napoveduje vojno in sklepa mir. Če država ni napadena ali če ji ni vojne napovedala druga država, je treba za napoved vojne predhodnega pristanka narodnega predstavništva.

Če se državi napove vojna ali če je država napadena, se mora takoj sklicati narodno predstavništvo.

Člen 32.

Kralj sklicuje narodno predstavništvo na redno ali izredno zasedanje.

Zasedanja otvarja in zaključuje osebno s prestolnim govorom ali pa, po ministrskem svetu, s poslanico ali ukazom.

Če otvarja ali zaključuje zasedanje kralj s prestolnim govorom, zasedata senat in narodno predstavništvo skupno.

Prestolni govor, poslanice in ukaz sopolpišejo vsi ministri.

Kralj sme vsak čas po državni potrebi sklicati narodno predstavništvo.

Kralj ima pravico, razpustiti narodno skupščino in odrediti nove volitve. Ukaz o razpustitvi narodne skupščine sopolpišejo vsi ministri.

Člen 33.

Kralj ne sme biti istočasno poglavar druge države brez pristanka narodnega predstavništva.

Člen 34.

Vsak pismeni čin kraljevske oblasti sopolpiše pristojni minister, odnosno ministrski svet.

Za vse kraljeve čine je odgovoren minister, odnosno ministrski svet, ki je sopolpisal.

Za čine kraljeve kot vrhovnega zapovednika vojske je odgovoren minister za vojno in mornarico.

Člen 35.

Kralj in prestolonaslednik sta polnoletna, ko dovršita 18 let.

Kraljeva oseba je nedotekljiva. Kralju se ne sme nič postavljati v odgovornost, tudi ne sme biti kralj tožen. To ne velja za kraljevo privatno imovino.

Člen 36.

V kraljevini Jugoslaviji vlada kralj Aleksander I. iz dinastije Karadjordjeve. Kralja Aleksandra nasleduje njegovo moško potomstvo po vrsti prvorojenstva.

Člen 37.

Če kralj nima moškega potomstva, si določi naslednika iz stranske vrste. Če si ni kralj do svoje smrti določil naslednika, izvoli narodno predstavništvo v skupni seji kralja iz iste dinastije.

Člen 38.

Kraljevski dom sestavljajo: kraljica-soproga; živi kraljevi predniki v prvi vrsti iz iste dinastije s svojimi soprogi; živi kraljevi potomci v prvi vrsti s svojimi soprogi in potomci; kraljevi rodni bratje in njih potomci s svojimi soprogi; sestre kralja-vladarja in vsi ženski potomci do omožitve; stric kralja Aleksandra I., knez Arsen; knez Pavle s soprogo in potomci, in sicer z ženskimi potomci do omožitve.

Odnosaji in položaj članov v kraljevskem domu so urejeni s statutom, ki ga predpisuje kralj.

Člen 39.

Ko stopa kralj na prestol, priseže pred narodnim predstavništvom tako-le: »Jaz (ime), stopajoč na prestol kraljevine Jugoslavije in sprejemajoč kraljevsko oblast, prisezam na vsemogočnega Boga, da bom čuval nad vse edinstvo naroda, nezavisnost države in celotnost državnega ozemlja, da bom vladal po ustavi in po zakonih in da bom v vseh svojih težnjah imel pred očmi blaginjo naroda. Tako mi gospod Bog pomagaj! Amen!«

Člen 40.

Kralj prebiva stalno v državi. Če se pokaže potreba, da gre kralj za krajši čas iz države, ga zastopa po pravu prestolonaslednik. Če prestolonaslednik ni polnoleten, ali če je zadržan, zastopa kralja ministrski svet. Zastopanje se vrši po navodilih, ki jih daje kralj. To velja tudi za primer kraljeve bolezni, ki ne ustvarja trajne nesposobnosti.

V času, ko je kralj ali prestolonaslednik odsoten, nima ministrski svet pravice, da bi razpustil narodno skupščino.

Zastopanje po ministrskem svetu sme trajati največ šest mesecev. Po preteku tega roka stopijo v veljavo ustavni predpisi o namestništvu.

VI. o d d e l e k

Namestništvo.

Člen 41.

Kraljevsko oblast izvršuje namestništvo: 1. če je kralj nedoteten; 2. če je zaradi duševne ali telesne bolezni trajno nesposoben izvrševati kraljevsko oblast.

Če je kralj trajno nesposoben, izvrševati kraljevsko oblast, sklepa o ustanovitvi in prestanku namestništva narodno predstavništvo v skupni seji.

Če spozna ministrski svet, da je nastopil primer kraljeve nesposobnosti, priobči to narodnemu predstavništvu obenem z mnenjem treh zdravnikov, vzetih z do-

mačih medicinskih fakultet. Na isti način se postopa, kadar gre za prestolonaslednika.

Člen 42.

Namestniška oblast pripada po pravu prestolonasledniku, če je polnoleten.

Ce prestolonaslednik iz vzrokov, naštetih v členu 41., ne more izvrševati namestniške oblasti, izvršujejo namestniško oblast tri osebe, ki jih je določil kralj s posebnim aktom ali z oporoko. Istočasno določi kralj vsakemu namestniku po enega zamenika. Ce se izprazni mesto namestnika in njegovega zamenika, izvoli narodno predstavništvo v skupni seji s tajnim glasovanjem novega namestnika izmed obeh preostalih zamenikov. Ce živi še samo en zamenik, stopi ta brez volitve na izpraznjeno mesto namestnikovo.

Ce ni določil kralj niti z aktom niti z oporoko namestnika ali če zbog bolezni ali smrti določenih namestnikov in njih zamenikov ni mogoče sestaviti namestništva iz vsaj dveh namestnikov, voli narodno predstavništvo v skupni seji s tajnim glasovanjem potrebno število kraljevskih namestnikov. Namestniki smejo biti samo državljani kraljevine Jugoslavije.

Preden prevzamejo kraljevsko oblast, prisežejo namestniki pred narodnim predstavništvom, da bodo kralju zvesti in da bodo vladali po ustavi in zakonih, veljavnih v državi.

Člen 43.

Ce je eden izmed treh namestnikov začasno odsoten ali zadržan, smeta druga dva namestnika tudi brez njega opravljati državne posle.

Člen 44.

Za vzgojo nedoletnega kralja skrbe namestniki.

Za imovino nedoletnega kralja se brigajo skrbniki, določeni s kraljevo oporoko. Ce umrli kralj ni določil skrbnikov, jih imenujejo namestniki, ko so zaslišali predsednika državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole.

Člen 45.

Dokler ne nastopijo namestniki svoje dolžnosti, izvršuje začasno ministrski svet ob svoji odgovornosti kraljevsko oblast.

Člen 46.

Ce kralj umre ali poda ostavko, prevzame prestolonaslednik, ako je polnoleten, takoj kraljevsko oblast, objavi to narodu s proklamacijo in priseže pred narodnim predstavništvom, kakor je predpisano.

Člen 47.

Ce ni zapustil kralj ob smrti moškega potomstva, toda bi bila kraljica ob času kraljeve smrti noseča, in če ni določil kralj namestnikov z aktom ali oporoko, izvoli narodno predstavništvo začasno namestnike, ki izvršujejo kraljevsko oblast samo do poroda. Vlada mora pred izvolitvijo namestnikov predložiti narodnemu predstavništvu o kraljičini nosečnosti mnenje treh zdravnikov, vzetih z domačih medicinskih fakultet. Isto velja, če bi prestolonaslednik umrl in bi bila njegova žena noseča v trenutku kraljeve smrti.

Člen 48.

Ce ostane prestol po odredbah te ustave brez naslednika, prevzame ministrski svet kraljevsko oblast in takoj skliče narodno predstavništvo na posebno zasedanje, v katerem se odloči o prestolu.

Člen 49.

Kraljeva dvorovina (civilna lista) se določi z zakonom. Ze določena dvorovina se ne sme zvišati brez pristanka narodnega predstavništva, ne zmanjšati brez pristanka kraljevega.

Kraljevski namestniki prejemajo, dokler opravljajo svoje dolžnosti, iz državne blagajne toliko, kolikor jim določi narodno predstavništvo na predlog ministrskega sveta.

VII. oddelek.

Narodno predstavništvo

Senat.

Člen 50.

Senat sestavljajo senatorji, imenovani po kralju, in voljeni. Senator ne sme biti mlajši od štirideset let.

Odredbe o številu senatorjev, ki se volijo, in o njih volitvi se predpišejo z zakonom.

Kralj sme imenovati prav toliko senatorjev, kolikor je voljenih.

Nihče ne sme biti ob istem času senator in narodni poslanec.

Člen 51.

Mandat voljenih senatorjev traja šest let. Vsaka tri leta se senat obnavlja z izvolitvijo novih članov za polovico voljenih senatorjev.

Člen 52.

Mandat senatorjev, imenovanih po kralju, traja šest let. Ti senatorji se smejo na predlog predsednika ministrskega sveta razrešiti te dolžnosti zbog telesne nesposobnosti ali če je bil senator po sodišču obsojen za kazniva dejanja.

Ce so senatorji, ki so bili imenovani, aktivni državni uradniki, ne smejo obdržati uradniškega položaja.

Člen 53.

Senat se sestaja tedaj, kadar se tudi narodna skupščina in preneha poslovati tedaj kakor ona.

Senat preizkuša sam pravilnost mandatov voljenih senatorjev in odloča o njih.

Narodna skupščina.

Člen 54.

Narodno skupščino sestavljajo poslanci, ki jih voli narod svobodno z obćim, enakim in neposrednim glasovanjem.

Narodna skupščina se voli za 4 leta. Mandat narodnega poslanca pa lahko prestane že prej v primerih, ki jih določa volilni zakon.

Odredbe o številu in volitvah narodnih poslancev se predpišejo z zakonom.

Člen 55.

Volilno pravico ima vsak državljani po rojstvu ali priroju (naturalizaciji), če je dovršil 21. leto.

Aktivni častniki kakor tudi podčastniki in vojaki pod zastavo ne smejo izvrševati volilne pravice, ne biti voljeni.

O ženski volilni pravici odloči zakon.

Člen 56.

Začasno izgube volilno pravico: 1. oni, ki so obsojeni na robijo (temnico), ali zapor daljši od leta dni, dokler se ne vrnejo v pravice; 2. oni, ki so obsojeni na izgubo častnih pravic, dokler traja ta kazen; 3. oni, ki so v stečaju (konkurzu); 4. oni, ki so pod skrbstvom; in 5. oni, ki so z razsodbo izgubili volilno pravico na volitvah zaradi volilnih kaznivih dejanj.

Člen 57.

Za senatorja ali narodnega poslanca sme biti izvoljen samo oni, ki ima volilno pravico, neglede na to, ali je vpisan v volilni imenik. Od vsakega senatorja ali narodnega poslanca se zahtevajo ti-le pogoji: 1. da je po rojstvu ali priroju (naturalizaciji) državljani kraljevine Jugoslavije. Prirojeni državljani mora biti nastanjen najmanj deset let, računši od dne priroju; 2. da je izpolnil 40, odnosno 30 let; 3. da govori in piše narodni jezik.

Izguba volilne pravice ima za posledico izgubo mandata senatorjevega ali narodnega poslanca.

Senatorji in narodni poslanci ne smejo biti hkratu državni dobavitelji ali državni podjetniki.

Člen 58.

Aktivni državni uradniki ne smejo kandidirati za senatorje in narodne poslance.

Policijski, finančni in šumarski uradniki, kakor tudi uradniki agrarne reforme ne smejo kandidirati, razen če so prestali to biti leto dni pred razpisom volitev.

Ministri, aktivni in na razpoloženju, smejo kandidirati.

Člen 59.

Vsak senator in narodni poslanec predstavlja ves narod.

Vsi člani narodnega predstavništva prisežejo, da bodo kralju zvesti, da bodo čuvali nad vse narodno edinstvo, nezavisnost države in celotnost državnega ozemlja, da bodo čuvali ustavo in imeli pred očmi blaginjo naroda.

Člen 60.

Narodno predstavništvo se sklicuje s kraljevim ukazom v prestolnem mestu Beogradu na redno zasedanje vsako leto dne 20. oktobra.

Če je ob vojni prestolnica premeščena, se sestane narodno predstavništvo v kraju, ki se določi s kraljevim ukazom o sklicanju narodnega predstavništva.

Redno zasedanje se ne sme zaključiti, dokler ni rešen državni proračun.

Člen 61.

Narodna skupščina pregleduje sama pooblastila svojih članov in odloča o njih.

Člen 62.

Narodna skupščina izvoli za vsako zasedanje iz svoje sredine svoje poslovalce.

Člen 63.

Zakonske predloge podajajo po kraljevem pooblastilu poedini ministri.

Pravica, podajati zakonske predloge, gre vsakemu članu narodnega predstavništva, ki njegov predlog podpre pismeno vsaj ena petina članov senata ali narodne skupščine.

Člen 64.

Narodna skupščina pošlje zakonski predlog, ki ga usvoji, senatu v sklepanje in obratno. Če se je zakonski predlog usvojil v celoti po narodni skupščini in po senatu, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se učenijo po senatu ali po narodni skupščini izpremembe ali dopolnitve, je treba zakonski predlog vrniti narodni skupščini ali senatu v rešitev. Če se sprejmejo te izpremembe in dopolnitve po narodni skupščini ali senatu, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se pa senat in narodna skupščina ne zedinita o sprejetju zakonskega predloga v celoti ali v poednostih, se smatra, da je predlog odbit, in se o njem v istem zasedanju iznova ne more več sklepati. Če se ponovi ta primer tudi v prihodnjem zasedanju, odloči kralj o tem zakonskem predlogu.

Člen 65.

Kralj sklepa pogodbe s tujimi državami; toda za potrditev teh pogodb je treba predhodne odobritve narodnega predstavništva. Za potrditev čisto političnih sporazumov ni treba predhodne odobritve narodnega predstavništva.

Pogodba, da zasede tuja vojska ozemlje kraljevine ali da gre preko njega, ne velja brez predhodne odobritve narodnega predstavništva.

Narodno predstavništvo sme, če to zahteva državna potreba, s sklepom naprej pooblastiti ministrski svet, da izda ukrepe za neodložno uporabo predložene pogodbe.

Državno ozemlje se ne sme odsvojiti ali zamenjati brez odobritve narodnega predstavništva.

Člen 66.

Zakone proglašajo kralj z ukazom, ki obseja tudi zakon, sklenjen po narodnem predstavništvu. Ukaz so podpisujejo vsi ministri. Minister pravde pritiska nanj državni pečat in skrbi, da se zakon razglasi v »Službenih novinah«.

Zakon dobi obvezno moč 15 dni po razglasitvi v »Službenih novinah«, če zakon sam ne določi drugače. Dan razglasitve v »Službenih novinah« se všteva.

Člen 67.

Narodno predstavništvo ima pravico ankete kakor tudi preiskave v volilnih in čisto administrativnih stvareh.

Člen 68.

Vsak član senata in narodne skupščine ima pravico, naslavljati na ministre vprašanja in interpelacije. Ministri so dolžni odgovarjati nanje v teku istega zasedanja.

Člen 69.

Senat in narodna skupščina občujeta neposredno samo z ministri.

Člen 70.

V senatu in v narodni skupščini imajo pravico govoriti samo njeni člani, člani vlade in vladni poverjeniki določeni za to s kraljevim ukazom.

Člen 71.

Senat in narodna skupščina sklepata polnoveljavno če je prisotna v seji ena tretjina vseh senatorjev ali poslancev.

Za polnoveljaven sklep je potrebna večina glasov prisotnih. Ob enakosti glasov se smatra predlog, o katerem se je glasovalo, za sprejetega.

Člen 72.

O vsakem zakonskem predlogu se mora glasovati v istem zasedanju dvakrat, preden se končno usvoji.

Člen 73.

Senat in narodna skupščina sklepata v skupnem zasedanju samo v onih primerih, za katere je to izrečno določeno.

Skupnemu zasedanju predsedujeta predsednika senata in narodne skupščine izmenoma.

Člen 74.

Senatorji, odnosno narodni poslanci ne odgovarjajo zaradi glasu, ki so ga oddali kot člani senata, odnosno narodne skupščine.

Za vse izjave in vse postopanje pri izvrševanju mandata, bodisi v sejah senata ali narodne skupščine, bodisi v odborih ali v posebnem odposlanstvu ali v posebni dolžnosti po naročilu senata ali skupščine, so poslanci odgovorni senatu ali narodni skupščini po odredbah poslovnika. Za one izjave in postopanje, ki vsebujejo kaznivo dejanje, so senatorji in narodni poslanci odgovorni tudi pred rednim sodiščem, če da senat ali narodna skupščina dovolitev za to. Vendar so za razžalitve, klevete in zločinstva senatorji in narodni poslanci odgovorni pred rednim sodiščem tudi brez predhodne dovolitve senata ali narodne skupščine.

Člen 75.

Brez pooblastitve senata, odnosno narodne skupščine se njeni člani ne smejo za kazniva dejanja, učinjena izven izvrševanja mandata, klicati na odgovor, niti se jim ne sme odvzemati svoboda, dokler traja njih mandat, razen če se zalotijo na samem dejanju zločinstva ali prestopka. Vendar pa se v tem poslednjem primeru takoj obvesti senat ali narodna skupščina, če sta zbrana, in senat ali narodna skupščina da ali odreče pooblastitev, da se pristojno postopanje nadaljuje ob času zasedanja.

Imunitetna pravica senatorjev in narodnih poslancev nastane z dnem izvolitve ali imenovanja.

Če postane kdo senator ali narodni poslanec, preden se je zoper njega zaradi kaznivega dejanja izrekla izvršna razsodba, obvesti oblastvo, ki vrši poizvedbe in preiskavo, o tem senat ali narodno skupščino, ki da ali odreče pooblastitev za nadaljevanje postopanja.

Član senata ali narodne skupščine se sme klicati na odgovor samo za ono dejanje, zaradi katerega je izročen.

Člen 76.

Senatu in narodni skupščini gre izključna pravica, da v svoji sredini vzdržuje red po svojem predsedniku. Nobena oborožena sila se ne sme postaviti v zgradbi niti na njenem dvorišču, če tega ne dovoli predsednik. Istotako ne smejo brez njegove dovolitve nikakršni državni organi vršiti v senatu ali v narodni skupščini oblastvenih činov.

Nihče ne sme vstopati oborožen v zgradbo senata ali narodne skupščine, razen onih, ki nosijo orožje po predpisu in so v službi pri senatu ali narodni skupščini.

VIII. o d d e l e k.

Upravna oblast.

Člen 77.

Kralj imenuje predsednika ministrskega sveta in ministre. Predsednik ministrskega sveta in ministri sestavljajo ministrski svet, ki je neposredno podrejen kralju. Ministri načelujejo poedinim granam državne uprave.

Minister sme biti tudi brez portfelja.

Ministri imenujejo nižje državne uradnike po odredbah zakonov.

Preden ministri nastopijo službo, prisežejo, da bodo kralju zvesti in da se bodo ravnali po ustavi in zakonih.

Člen 78.

Kralj in narodna skupščina smeta obtožiti ministre zaradi prekršitve ustave in državnih zakonov, učinjene v službeni dolžnosti. Za škode, ki jih učinijo ministri državljonom z nezakonitim izvrševanjem službe, je odgovorna država, minister pa je odgovoren državi.

Člen 79.

Minister sme biti obtožen tako v času, ko traja njegova služba, kakor tudi v petih letih po odstopu.

Predlog, da se minister obtoži, se mora podati pismeno in mora navajati točke obtožbe.

Če obtoži ministra narodna skupščina, se mora odločba, da se minister postavi pred sodišče, skleniti z večino dveh tretjin glasov skupnega števila narodnih poslancev.

Člen 80.

Podrobnejše odredbe o ministrski odgovornosti se izdajajo s posebnim zakonom.

Člen 81.

Upravna oblast sme izdajati uredbe, potrebne za uporabljanje zakonov.

Člen 82.

Uprava v kraljevini se vrši po banovinah, srezih in občinah.

Člen 83.

Kraljevina Jugoslavija ima devet barovin, in sicer te-le:

1. Dravska s sedežem v Ljubljani;
2. Savska s sedežem v Zagrebu;
3. Vrbaska s sedežem v Banjiluki;

4. Primorska s sedežem v Splitu;
5. Drinska s sedežem v Sarajevu;
6. Zetska s sedežem na Cetinju;
7. Dunavska s sedežem v Novem Sadu;
8. Moravska s sedežem v Nišu;
9. Vardarska s sedežem v Skoplju.

Dravska banovina obseza del ozemlja, omejen od kraja, kjer seče severna meja sreza Čabra državno mejo, z državno mejo proti Italiji, Avstriji in Madžarski od kraja, kjer prehaja državna meja proti Madžarski na reko Muro (severnovzhodno od Čakovca). Od reke Mure drži meja ob vzhodni, odnosno južni meji srezov: Lendave, Ljutomera, Ptuj, Šmarja, Brežice, Krškega, Novega mesta, Metlike, Črnomlja, Kočevja in Logatca, obsežajoča vse omenjene srece.

Savska banovina je omejena na severni strani do reke Mure z zgoraj označeno mejo Dravske banovine. Potem drži mejo ob reki Muri in dalje ob državni meji proti Madžarski do kraja, kjer ta zapuša reko Dravo, od tam drži ob Dravi in ob Dunavu do severne meje sreza Iloka. Od reke Dunava do reke Save drži meja ob vzhodni meji srezov: Vukovara, Vinkovcev in Županje, obsežajoča tudi te srece. Dalje drži ob reki Savi do izliva Une, nato pa ob Uni do severnovzhodne meje sreza Dvora (jugozapadno od Kostajnice). Od tega kraja do Jadranskega morja (Morlaški kanal) drži meja ob južni meji srezov: Kostajnice, Petrinje, Gline, Vrginmosta, ob južnovzhodni meji sreza Vojniča in ob vzhodni meji srezov: Slunja, Korenice in Donjega Lapca. Nadalje gre meja ob južni meji srezov Gračaca in Gospiča, obsežajoča tudi ta sreza. Od obale drži meja po Ljubački ožini, ob kanalu Novi Poljani, med otokoma Maonom in Planikom in severno od otokov Oliba in Silbe do državne meje na Jadranskem morju.

Vrbaska banovina meji od severnovzhodne meje sreza Dvora (jugozapadno od Kostajnice) ob reko Uno do njenega izliva v Savo, potem ob reko Savo, ob vzhodno mejo srezov Dervente in Gračanice do reke Bosne pri selu Dolcu. Od tam drži meja ob južnozpadni meji sreza Maglaja do trojne meje srezov tešanjkega, maglajkega in žepškega. Od te točke drži meja ob severni meji srezov Zepča, Zenice in Travnika do planine Vlašiča (Ljuta greda, kota 1740); od tam drži meja čez koto 1446 ob vzhodnem pobočju Lesine (kota 1433) čez koto 1507, Jelič, koto 1192, koto 1018, koto 1139, Obrenovac (kota 1157), pa čez Radanjo planino (kota 1366), in Igralište (1085) na Rakovce (kota 1217). Od tam drži meja med seloma Podripci in Sultanovići, nato med seloma Gmiči in Guvno na Osoj (kota 888) in naprej po grebenu čez Suljago (kota 1533), Demirovac (kota 1724) in Crni vrh (kota 1403) na Mali Vitorog (kota 1748). Od Malega Vitoroga drži meja ob vzhodni in južnozpadni meji glamoškega sreza do nasproti koti 1156 na planini Staretni; od tam preseče mejo v zapadnem delu Livanjsko polje in prehaja na Troglavu (kota 1913) na južnozpadno mejo sreza Livna in drži ob njej na Veliki Bat (kota 1851). Od tam drži meja ob južni in zapadni meji sreza Bosanskega Petrovca do trojne meje srezov Donjega Lapca, Knina in Bosanskega Petrovca. Od tam drži meja do severnovzhodne meje sreza Dvora (jugozahodno od Kostajnice) ob označeni meji Savske banovine.

Primorska banovina meji na severni strani ob označeni južni meji Savske in Vrbaske banovine do trojne meje med srezom Jajcem, Bugojnim in Travnikom (Rakovec kota 1217). Od tega kraja drži meja ob vzhodni

meji sreza Bugojna in ob severni meji sreza Konjica; nato ob vzhodni meji srezov Konjica in Mostarja do trojne meje srezov Mostarja, Stolca in Nevesinja. Potem drži meja ob meji sreza Stolca, obsežajoča tudi ta srez. Na Jadranskem morju prehaja meja Neretljanski in Pelješki kanal do državne meje na Jadranskem morju.

Drinska banovina je omejena na zapadni strani do reke Save z označenimi mejami Primorske in Vrbaske banovine in naprej na severu po reki Savi do izliva reke Kolubare. Od izliva Kolubare do zapadne meje Primorske banovine — koto 2058 na planini Treskavici (vzhodna meja sreza Konjica) — drži meja ob vzhodni meji srezov posavskega (Obrenovac), tamnavskega, kolubarskega (Mionica) in požeškega, obseza srez ljubški; dalje drži ob vzhodni meji srezov trnavskega in dragačevskega, potem ob vzhodni, južni in zapadni meji moraviškega sreza in naprej ob južni meji srezov: ariljskega, zlatiborskkega, višegradskega, čajniškega, rogatiškega in sarajevskega.

Zetska banovina je omejena na severni strani z označeno južno mejo Primorske in Drinske banovine do trojne meje med srezom dragačevskim, žiškim in studeniškim. Od te trojne meje do državne meje proti Albaniji drži mejna črta ob vzhodni meji srezov studeniškega, deževskega, mitroviškega, dreniškega in podrinskega, obsežajoča vse te srece. Dalje drži meja ob državni meji proti Albaniji do Jadranskega morja.

Dunavska banovina je omejena na južnozpadni strani z označenimi mejama Drinske in Savske banovine, na severni in severnovzhodni strani pa z državno mejo proti Madžarski in Rumuniji do kraja, kjer prehaja ta poslednja na reko Dunav. Drži ob Dunavu do vzhodne meje sreza ramskega, se zavije na jug ob vzhodni in južni meji sreza ramskega, nato pa ob južnovzhodni meji sreza požarevškega, dalje ob vzhodni meji srezov moravskega, lepeniškega, kragujevškega in gruzanskega do Dulenskega Crnega vrha (kota 919) na Glediških planinah, od koder prehaja čez Krečan (kota 760) in Brzak (kota 822) na mejo Drinske banovine na planini Kotleniku pri Crnem vrhu (kota 768).

Moravska banovina je omejena na severni in vzhodni strani z državno mejo proti Rumuniji in Bolgariji do južne meje sreza lužniškega (pri Deščanem klancu). Od tam drži meja ob južni meji srezov lužniškega, niškega, dobriškega, prokupškega, kosaniškega, labškega in vučitrnskega, obsežajoča tudi te srece, ter prehaja na trojni meji srezov vučitrnskega, gračaniškega in dreniškega na označene meje Zetske banovine. Dalje drži meja na sever ob označenih mejah Zetske, Drinske in Dunavske banovine.

Vardarska banovina je omejena na severu z označenimi mejami Zetske in Moravske banovine, na vzhodu, jugu in zapadu pa z državno mejo proti Bolgariji, Grški in Albaniji.

Sporna vprašanja o podrobnih mejah poedinah banovin rešuje minister za notranje posle.

Clen 84.

Banovine so upravne in samoupravne edinice.

S posebnim zakonom se odredi razdelitev banovin na srece in občine.

Organizacija občinskih uprav in področje njih poslovanja se uredi s posebnim zakonom po načelu samouprave.

Poedine mestne občine smejo biti z zakonom urejene tudi na drugi podstavi.

Člen 85.

Mesto Beograd z Zemunom in Pančevim sestavlja posebno upravno področje. V to upravno področje spadajo vsi okolni kraji, ki se izločijo iz banovin in stopijo v sestav občin beograjske, zemunske ali pančevske.

Člen 86.

Banovini načeljuje ban. Ban je predstavnik vrhovne oblasti v banovini.

Bana postavlja kralj na predlog predsednika ministrskega sveta.

Člen 87.

Ban postavlja, premešča, upokojuje in odpušča upravne uradnike v banovini v mejah svoje pristojnosti, določene z zakonom o banski upravi.*

Samouprava.

Člen 88.

V vsaki banovini, kot samoupravnem telesu, poslujeta banovinski svet in banovinski odbor.

Člen 89.

Banovinski svet se voli na štiri leta z občin, enakim in neposrednim glasovanjem po odredbah zakona.

Svet voli iz svoje sredine banovinski odbor, ki je samoupraven izvršilni organ v banovini.

Ban postavlja in razrešuje banovinske uradnike na predlog banovinskega odbora.

Člen 90.

Banovinski svet sme urejati poedine grane banovinske uprave in življenja z banovinskimi uredbami na podstavi pooblastitve v zakonu o ureditvi banovin ali z drugimi zakoni.

Banovinske uredbe imajo v dotični banovini moč zakona. Ne smejo biti protivne niti ustavi niti veljavnim zakonom; drugače se ne smejo uporabljati.

Člen 91.

Banovinski odbor pripravlja predloge banovinskih uredb, sklepa pa o njih banovinski svet.

Banovinske uredbe proglašajo in razglašajo ban, ki zahteva predhodno soglasnost državnega sveta o njih zakonitosti. Če odkloni državni svet svojo soglasnost, se uredba ne more razglasiti.

Državni svet mora dati ali odkloniti soglasnost najkasneje v mesecu dni. Če se državni svet ne izjavi v tem roku, velja, da je soglasnost dana.

Člen 92.

Državno osrednje oblastvo skrbi, da vrše samoupravna oblastva svoje zakonite dolžnosti v odrejenih mejah in da ne kršijo splošnih državnih interesov.

* »Uradni list« št. 1/1 (št. 27/8, 149/33, 196/43) in št. 208/45) iz l. 1929./1930.

Člen 93.

Ban, odnosno z zakonom odrejeni državni organ ima pravico, ustaviti vse sklepe banovinskega sveta in banovinskega odbora ali občinskega zbora in odbora, ki nasprotujejo ustavi, zakonom in uredbam. Zoper rešitev bana gre v zakonitem roku pritožba na državni svet.

Prav tako se smejo ustavljati tudi oni sklepi in izjave, ki so škodljivi za obče državne interese. V teh primerih je v zakonitem roku vlagati pritožbo na ministra za notranje posle.

Banovinski svet se sme na predlog ministra za notranje posle razpustiti s kraljevim ukazom tudi preden mine štiriletna doba in se smejo odrediti nove volitve za dotično banovino.

Člen 94.

Banovinski svet rešuje vsako leto v svojem prvem zasedanju banovinski proračun za prihodnje leto po predlogu banovinskega odbora.

Člen 95.

Minister za finance odobruje banovinski proračun, glavna kontrola pa preizkuša njegovo izvajanje s pregledom zaključnega računa.

Člen 96.

Občine so samoupravna telesa. Občinam se smejo s posebnimi zakoni naložiti tudi posli upravne oblasti; izvršujejo jih pod nadzorstvom odrejenih upravnih organov.

Člen 97.

Odredbe o organizaciji in pristojnosti banovinskih in občinskih samoupravnih oblastev predpiše zakon.

Člen 98.

Za spore upravnega značaja se ustanavljajo upravna sodišča. Z zakonom se določijo njih sedež, pristojnost in organizacija.

Člen 99.

Državni svet je vrhovno upravno sodišče.

S posebnim zakonom se določijo način postavljanja članov državnega sveta, kakor tudi sestava, pristojnost in postopanje pred njim.

IX. oddelek.

Sodna oblast.

Člen 100.

Sodišča so nezavisna. Pri izrekanju pravice niso pod nobeno oblastjo, nego sodijo po zakonih.

Sodišča in pristojnost sodišč se smejo ustanavljati samo z zakonom.

Z zakonom se predpisuje, kako se volijo, postavljajo predsedniki sodišč in sodniki.

V rodbinskih in dedinskih stvareh muslimanov sodijo državni šeriatiski sodniki.

Člen 101.

Sodniki vseh sodišč so stalni. Sodniku se ne sme odvzeti njegovo zvanje, niti se ne sme iz kakršnegakoli vzroka odstaviti od službe zoper svojo voljo brez razsodbe rednih sodišč ali disciplinske razsodbe kasacijskega sodišča. Sodnik ne sme biti tožen za svoje sodno delovanje brez odobritve pristojnega sodišča.

Sodnik se ne sme niti začasno prestaviti na drugo plačano ali neplačano javno službo brez svojega pristanka in brez odobritve kasacijskega sodišča.

Sodnik se sme premestiti samo s svojim pristankom.

Sodnik sme biti v službi do zvršetka 70. leta svojega življenja. Pred tem rokom se sme sodnik upokojiti samo na pismeno prošnjo ali če telesno ali duševno tako oslabi, da ne more izvrševati svoje dolžnosti. V tem poslednjem primeru odloči o upokojitvi kasacijsko sodišče.

X. oddelek.

Državno gospodarstvo.

Člen 102.

Vsako leto odobri narodno predstavništvo državni proračun, ki velja samo za leto dni.

Proračun se mora predložiti narodni skupščini najkasneje v enem mesecu od dne njenega sestanka v rednem zasedanju. Istočasno s proračunom se predloži narodni skupščini v vpogled in odobritev tudi zaključni račun poslednjega minulega računskega leta.

Narodna skupščina ne sme zviševati predloženih partij, sme pa jih zniževati in izpuščati.

Proračun se odobruje po partijah.

Kako se sestavlja in izvršuje proračun, se predpiše z zakonom.

Prihranek ene proračunske partije ali enega proračunskega leta se ne sme potrošiti za kritje potreb druge partije ali drugega leta brez odobritve narodnega predstavništva.

Člen 103.

Dokler narodno predstavništvo ne odobri predloženega proračuna, sme odobravati dvanajestine za en mesec ali več mesecev. Če je narodna skupščina razpuščena, preden je proračun rešen, se proračun minulega računskega leta z ukazom podaljša najdalj za štiri mesece. Če se tudi v tem roku proračun ne reši, se sme proračun s kraljevim ukazom podaljšati do konca novega proračunskega leta.

Člen 104.

Državni davki in obče državne davščine se ustanavljajo samo z zakonom.

Vlada mora narodni skupščini predložiti poročilo, poverjeno po glavni kontroli, ali so pogodbe, sklenjene o državnih posojilih, izvršene in posojila porabljena v smislu zakona.

Člen 105.

Davčna obveznost je obča in vse državne davščine so enake za vso državo.

Kralj in prestolonaslednik plačujeta državni davek od privatne imovine.

Iz državne blagajne se ne sme dajati nobena stalna ali začasna podpora, nobeno darilo in nobena nagrada, če niso osnovane v zakonu.

Člen 106.

Državno imovino upravlja minister za finance, kolikor zakoni ne določajo drugače.

Kako se odsvajajo državna posestva, o tem izide poseben zakon.

Pravica monopolov pripada državi.

Rude, zdravilne vode, zdravilni vreli in prirodne sile so državna svojina.

Kako je dajati rudniške, industrijske ali kakršnekoli druge koncesije, se določi s posebnim zakonom.

Člen 107.

Za pregledovanje državnih računov in nadziranje nad izvrševanjem državnega proračuna in samoupravnih proračunov obstoji glavna kontrola kot vrhovno računsko sodišče.

Predsednika in članе glavne kontrole voli narodna skupščina iz kandidatske liste, ki jo sestavi državni svet in na kateri je predlagati dvakrat toliko kandidatov, kolikor je praznih mest.

Odredbe o sestavi, pristojnosti in postopanju glavne kontrole se predpišejo z zakonom.

Z zakonom se določi, v katerih primerih je dopustna zoper odločbo glavne kontrole pritožba na kasacijsko sodišče.

Glavna kontrola pregleduje, popravlja in likvidira račune obče administracije in vseh onih, ki polagajo račune državni blagajni. Pazi, da se ne prekorači noben izdatek po proračunu in da se nobena vsota ne prenese iz ene proračunske partije v drugo. Zaključuje račune vseh državnih uprav in je dolžna, zbirati vsa potrebna dokazila in poročila.

Zaključni državni račun se predloži narodnemu predstavništvu v rešitev s pripombami glavne kontrole, in sicer najkasneje v enem letu od zvršetka vsakega računskega leta.

XI. oddelek.

Vojska.

Člen 108.

Vojaška dolžnost je obča po odredbah zakona. Ustroj in velikost vojske in mornarice se predpisujeta z zakonom. Formiranje edinic v zakonito določenem obsegu predpisuje kralj z uredbo na predlog ministra za vojno in mornarico. Koliko vojske se drži pod zastavo, se določi vsako leto s proračunom.

Člen 109.

Vojaška sodišča so nezavisna. Pri izrekanju pravice niso pod nobeno oblastjo, nego sodijo po zakonih.

Sodnik prvostopnega vojaškega sodišča ne sme biti tožen za svoje sodno delovanje brez odobritve vojaško-apelacijskega sodišča, apelacijski sodnik pa ne brez odobritve kasacijskega sodišča.

Razsodbe vojaških sodišč pretresa v poslednji stopnji kasacijsko sodišče.

Člen 110.

Kazniva dejanja, ki jih učini civilist v družbi z vojakom, sodijo civilna sodišča, v vojnem času pa vojaška sodišča.

Člen 111.

Po dovršenem 20. letu ne sme dobiti nihče državne službe ali ostati v njej, če ni odslužil po odredbah vojaškega zakona svojega roka ali ni oproščen vojaške službe.

Člen 112.

Za vzdrževanje notranjega reda se sme vojska uporabljati samo na zahtevo pristojnega civilnega oblasti.

Člen 113.

Tuja vojska se ne sme jemati v službo naše države, a tudi vojska naše države se ne sme postavljati v službo tuje države brez predhodne odobritve narodnega predstavništva.

XII. oddelek.

Izpremembe v ustavi.

Člen 114.

O izpremembah v ustavi sklepa kralj z narodnim predstavništvom.

Člen 115.

Predlog, da se v ustavi kaj izpremeni ali dopolni, sme podati kralj in narodno predstavništvo.

V takem predlogu se morajo izrečno imenovati vse točke ustave, ki naj se izpremene ali dopolnijo.

Če je podal predlog kralj, se priobči senatu in narodni skupščini, nato pa se narodna skupščina takoj razpusti in skliče nova najkasneje v štirih mesecih.

Če je tak predlog izšel iz senata ali narodne skupščine, se sklepa o njem na način, ki je določen za sklepanje o zakonskih predlogih, z večino treh petin skupnega števila poslancev. Predlog gre nato pred senat ali narodno skupščino, ki sklepata ta ali oni o njem z večino treh petin skupnega števila senatorjev ali poslancev.

Če se predlog na ta način usvoji, se narodna skupščina razpusti, nova pa se skliče najkasneje v štirih mesecih od dne, ko je bil predlog usvojen.

Tako v enem kakor v drugem primeru sme sklepati narodna skupščina samo o onih izpremembah in dopolnitvah ustave, ki jih obseza predlog, na katerega podstavi je sklicana.

Senat ali narodna skupščina odloča z nadpolovično večino skupnega števila svojih članov.

Če se senat in narodna skupščina ne zedinita, da sprejmeta predlagane izpremembe ali dopolnitve ustave v celoti ali poedinostih, velja nadaljnje postopanje, kakor za zakonske predloge (člen 64.).

Člen 116.

Ob vojni, mobilizaciji, neredih in pobuni, ki bi ogrozili javni red in varnost države ali če so do take mere vobče ogroženi javni interesi, sme kralj, v tem izjemnem primeru, odrediti z ukazom, da se začasno podjamejo vsi izredni ukrepi, ki so neobhodno potrebni, v vsej kraljevini ali samo v enem delu neodvisno od ustavnih in zakonskih predpisov.

Vsi ti izjemni ukrepi, ki so se podjeli, se predajo naknadno narodnemu predstavništvu v soglašanje.

Prehodne naredbe.

Člen 117.

Dokler se ne sestane narodno predstavništvo, izdaja in proglašajo zakone kralj z ukazom.

Ukaze sopodpišejo predsednik ministrskega sveta, resortni minister in minister pravde.

Člen 118.

Vsi zakoni, ki so v veljavi, razen zakona o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi z dne 6. januarja 1929.*, ostanejo v veljavi, dokler se po redni poti ne izpremene ali razveljavijo.

Člen 119.

Odredbe člena 101. te ustave se ne uporabijo pet let od dne, ko stopi ta ustava v veljavo.

Končne odredbe.

Člen 120.

Ta ustava stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Za izvrševanje te ustave naj skrbje predsednik ministrskega sveta in vsi ministri.

Našemu ministru pravde priporočamo, naj razglasi to ustavo, vsem ministrom pa, naj skrbje za njeno izvrševanje; oblastvom ukazujemo, naj postopajo po njej, vsem in vsakomur pa, naj se ji pokoravajo.

V Beogradu, dne 3. septembra 1931.

Aleksander s. r.

339.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije.

predpisujemo in proglašamo na predlog predsednika Našega ministrskega sveta in ministra za notranje posle

zakon

o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja.**

§ 1.

§ 3. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja*** se izpreminja in se glasi:

Dravska banovina obseza del ozemlja, omejen od kraja, kjer seče severna meja sreza Čabra državno mejo, z državno mejo proti Italiji, Avstriji in

* »Uradni list« št. 3/4 iz l. 1929.

** »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 2. septembra 1931., št. 199/LXIV/417.

*** »Uradni list« št. 399/100 iz l. 1929.

Madžarski od kraja, kjer prehaja državna meja proti Madžarski na reko Muro (severovzhodno od Čakovca). Od reke Mure drži meja ob vzhodni, odnosno južni meji srezov Lendave, Ljutomera, Ptuja, Šmarja, Brežic, Krškega, Novega mesta, Metlike, Črnomlja, Kočevja in Logatca, obsežajoča vse omenjene srece; nadalje občino Štrigovo iz sreza Čakovca in vasi Dubravo in Dubravo Breg iz občine Križovljana-Cestice v srezu Varaždinu in vasi Presiko, Badličan in Prhovec iz občine Gornji Mihaljevec sreza Čakovca.

Savska banovina je omejena na severni strani do reke Mure z zgoraj označeno mejo Dravske banovine. Potem drži meja ob reki Muri in dalje ob državni meji proti Madžarski do kraja, kjer ta zapuša reko Dravo, od tam drži ob Dravi in ob Dunavu do severne meje sreza Iloka. Od reke Dunava do reke Save drži meja ob vzhodni meji srezov Vukovara, Vinkovcev in Županje, obsežajoča tudi te srece. Dalje drži ob reki Savi do izliva Une, nato pa ob Uni do severovzhodne meje sreza Dvora (jugozapadno od Kostajnice). Od tega kraja do Jadranskega morja (Morlaški kanal) drži meja ob južni meji srezov Kostajnice, Petrinje, Gline, Vrginmosta, ob južnovzhodni meji sreza Vojnića in ob vzhodni meji srezov Slunja, Korenice in Donjega Lapca, izvemši občine Ličko Petrovo selo in Zavalje, ki ostanejo v Vrbaski Banovini. Nadalje gre meja ob južni meji srezov Gračaca in Gospića, obsežajoča tudi te srece. Od obale drži meja po Ljubčki ožini, ob kanalu Novi Poljani, med otokoma Maonom in Planikom in severno od otokov Oliba in Silbe do državne meje na Jadranskem morju.

Vrbaska banovina meji od severovzhodne meje sreza Dvora (južnozapadno od Kostajnice) ob reko Uno do njenega izliva v Savo, potem ob reko Savo, ob vzhodno mejo srezov Dervente in Gračanice do reke Bosne pri selu Dolcu, obsežajoča tudi občine Srnico, Špionico, Orahovico, Bosansko Petrovo selo, Gornjo Bukovico, Donjo Bukovico in Karačić. Od tam drži meja ob južnozapadni meji sreza Maglaja in trojne meje srezov tešanskega, maglajskega in žepškega. Od te točke drži meja ob severni meji srezov Zepča, Zenice in Travnika do planine Vlašića (Ljuta greda, koto 1740), od tam drži meja čez koto 1446 ob vzhodnem pobočju Lesine (koto 1433), čez koto 1507, Jelić, koto 1192, koto 1018, koto 1139, Obrenovac, koto 1157, obsežajoča tudi občino Ponir v srezu Jajce brez sel Zubovičev, Krupčičev in Meline, pa izhaja čez Radanjo planino (koto 1366) in Igralište (1085) na Rakovce (koto 1217). Od tam drži meja med seloma Podripci in Sultanovići, nato med seloma Gmići in Guvno na Osoj (koto 888) in naprej po grebenu čez Šuljago (koto 1533), Demirovac (koto 1724) in Crni vrh (koto 1403) na Mali Vitorog (koto 1748). Od Malega Vitoroga drži meja ob vzhodni in južnozapadni meji glamoškega sreza do nasproti koti 1156 na planini Staretini; od tam preseče meja v zapadnem delu Livanjsko polje in prehaja na Troglavu (koto 1913) na južnozapadno mejo sreza Livna in drži ob njej na Veliki Bat (koto 1851), prepuščajoča Vrbaski banovini katastrsko občino Crni Lug, h kateri spadajo sela Crni Lug, Kazanci, Bastasi in Nuglašice. Od tam drži meja ob južni in zapadni meji sreza Bosanskega Petrovca do trojne meje srezov Donjega Lapca, Knina in Bosanskega Petrovca. Od tam drži meja do severovzhodne meje sreza Dvora (jugozahodno od Kostajnice) ob označeni meji Savske banovine.

Primorska banovina meji na severni strani ob označeni južni meji Savske in Vrbaske Banovine do trojne meje med srezji Jajcem, Bugojnim in Travnikom

(Rakovce koto 1217). Od tega kraja drži meja ob vzhodni meji sreza Bugojna in ob severni meji sreza Konjica; nato ob vzhodni meji srezov Konjica in Mostarja do trojne meje srezov Mostarja, Stolca in Nevesinja. Potem drži meja ob vzhodni meji sreza Stolca, obsežajoča tudi ta srez. Na Jadranskem morju prehaja meja Neretljanski Pelješki kanal do državne meje na Jadranskem morju, obsežajoča tudi srez Korčulo brez občin Orebića, Kune, Janjine, Trpnja, ki ostanejo Zetski banovini.

Drinska banovina je omejena na zapadni strani do reke Save z označenimi mejami Primorske in Vrbaske banovine in naprej na severu po reki Savi do izliva reke Kolubare. Od izliva Kolubare do zapadne meje Primorske banovine — koto 2058 na planini Treskavici (vzhodna meja sreza Konica) — drži meja ob vzhodni meji srezov posavskega (Obrenovca), tamnavskega, kolubarskega (Mionica) in požeškega, obsežajoča srez ljubiški prepuščajoča občine cvetaško, ladjeviško in tavniško v srezu ljubiškem Moravski banovini; dalje drži ob vzhodni meji srezov trnavskega in dragačevskega, potem ob vzhodni, južni in zapadni meji moraviškega sreza in naprej ob južni meji srezov ariljskega, zlatiborskega, višegradskega, čajniškega, rogatiškega in sarajevskega, obsežajoča vse te srece in občino Vranić iz sreza Foče v Zetski banovini in prepuščajoča Zetski banovini občine negbinsko, jasenovsko, dragliško in jablaniško iz sreza zlatiborskega in mioško ter belobrdsko iz sreza višegradskega.

Zetska banovina je omejena na severni strani z označeno južno mejo Primorske in Drinske banovine do trojne meje med srezji: dragačevskim, žiškim in studeniškim. Od te trojne meje do državne meje proti Albaniji drži mejna črta ob vzhodni meji srezov studeniškega, deževskega, mitroviškega, dreniškega in podrinskega, obsežajoča vse te srece ter selo Cerje sreza žiškega v Moravski banovini, prepuščajoča pa Moravski banovini selo Bresnik sreza studeniškega. Dalje drži meja ob državni meji proti Albaniji do Jadranskega morja.

Dunavska banovina je omejena na južnozapadni strani z označenima mejama Drinske in Savske banovine, na severni in severovzhodni strani pa z državno mejo proti Madžarski in Romuniji do kraja, kjer prehaja ta poslednja na reko Dunav. Drži ob Dunavu do vzhodne meje sreza ramskega, se zavije na jug ob vzhodni in južni meji sreza ramskega, nato pa ob južnovzhodni meji sreza požarevskega, dalje ob vzhodni meji srezov: moravskega, lepeniškega, kragujevskega in gruzanskega do Dplenskega Crnega vrha (koto 919) na Glediških planinah, od koder prehaja čez Krečan (koto 760) in Brzak (koto 822) na mejo Drinske banovine na planini Kotleniku pri Crnem vrhu (koto 768), obsežajoča občini Zakuto in Guberevac sreza gruzanskega in selo Bajčetino sreza žiškega, prepuščajoča Moravski banovini občino Kušiljevo.

Moravska banovina je omejena na severni in vzhodni strani z državno mejo proti Romuniji in Bolgariji do južne meje sreza lužniškega (pri Deščanem kladencu). Od tam drži meja ob južni meji srezov lužniškega, niškega, dobriškega, prokupškega, kosaniškega, labskega in vučitrnskega, obsežajoča tudi te srece, ter prehaja na trojni meji srezov vučitrnskega, gračaniškega in dreniškega na označene meje Zetske banovine. Dalje drži meja na sever ob označenih mejah Zetske, Drinske in Dunavske banovine.

Vardarska banovina je omejena na severu z označenima mejama Zetske in Moravske banovine,

na vzhodu, jugu in zapadu pa z državno mejo proti Bolgariji, Grški in Albaniji.

Morebitna sporna vprašanja o podrobnih mejah poedinah banovin rešuje minister za notranje posle.

§ 2.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Na Bledu, dne 28. avgusta 1931., III. št. 49.719.

Aleksander I. s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister

za notranje posle,
častni adjutant
Nj. Vel. kralja,
armijski general
Peter Živković s. r.

Videl

in pritisnil državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde
Dimitrije V. Ljotić s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister

za notranje posle,
častni adjutant
Nj. Vel. kralja,
armijski general
P. R. Živković s. r.

Uredbe osrednje vlade.

340.

Naredba

o izrekanju kazni za železniško-policijske prestopke na podstavi § 136. zakona o železnicah javnega prometa.*

§ 1.

Pravico, izrekat kazni po § 136. zakona o železnicah javnega prometa**, imajo:

- a) postajni načelniki, njih pomočniki, kakor tudi razporedni in šolski uradniki, če vrše prometno nadzorstveno službo;
- b) prometni uradniki, kadar so v službi;
- c) šefi sekcij in sekcij inženjerji.

§ 2.

Rešitev o kazni, odnosno o izterjanju prizadete škode izdajajo uslužbenci, naštetih v § 1., na priloženem obrazcu, ki je tiskan v obliki paginiranih knjižic.

§ 3.

Ob izrekanju kazni je treba upoštevati velikost krivde, zlasti ali je bil prestopak učinjen iz hudobnega namena ali iz nemarnosti, kakor tudi velikost prizadete škode in morebitne druge posledice dejanja.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 18. julija 1931., št. 161/LIII/360.

** »Službeni list« št. 170/72 iz l. 1930.

4.

Uslužbenci, ki nimajo pravice izrekat kazni, morajo privedi osebo, ki je učinila prestopak iz §§ 117. do 130. zakona, pred kakega uradnika, navedenega v § 1.; če pa to ne bi bilo mogoče, ga morajo izročiti najbližjemu policijskemu ali občinskemu oblastvu. Če je kaznivo dejanje neznatno, je točno ugotoviti krivčevo istovetnost in stalno njegovo bivališče in o tem primeru takoj podati prijavo pristojnemu službenemu starešini.

§ 5.

Če učini potnik v vagonu prestopak iz §§ 117. do 130. zakona, ga mora sprevoznik, odnosno vlakovodja na prvi postaji, na kateri se vlak po voznem redu ustavi, privedi pred uradnika, označenega v § 1., točkah a) in b), ki naj izreče kazen.

Če ne bi popotnik hotel plačati izrečene kazni, odnosno prizadete škode, ga je treba izključiti od nadaljnje vožnje in ga predati s poročilom upravnemu oblastvu, da ga to kaznuje, odnosno izterja prizadeto škodo.

Če je potnik voljan plačati, toda nima pri sebi zadosti denarja niti ga ne more dobiti, je treba potnika odpraviti do njegove namembne postaje, kjer ga je predati postajnemu načelniku, odnosno prometnemu uradniku, ki mora skrbeti za izterjavo izrečene kazni, odnosno prizadete škode.

Predaja potnika se izvrši s »Poročilom« (obr. K-91).

§ 6.

Za rešitev o kazni, odnosno o izterjavi prizadete škode dobi vsaka postaja in sekcija za vzdrževanje proge obrazec, omenjen v § 3., ki sestoji iz treh primerkov.

Rešitev se izda s pomočjo indigovega papirja v treh izvodih, katerih enega dobi kaznovana oseba, drugi se preda z denarjem blagajni postaje, izvirnik pa se pošlje kontroli dohodkov zaradi kontrole.

§ 7.

S tem niso izpremenjeni predpisi železniškoprometne uredbe* o izterjevanju odškodnine za škode, prizadete v vlakih, na vozilih, na njih uredbi in na njih inventarskih predmetih po vlakovnem osebju in po veljavnih cenovnikih in predpisih prometnega pravilnika.

Vlakovno osebje izterjuje odškodnine kakor doslej z »doplačilnim listom« (»doplatno karto«).

§ 8.

Ta uredba stopi v moč z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

V Beogradu, dne 2. julija 1931.

Namestnik ministra za
promet, minister brez
portfelja

Nikola Preka s. r.

* »Uradni list« št. 307/92 iz l. 1925.

(Obrazec K-91.)

Žig službene edince. Redovna številka.

Gosp. _____, poklic _____

iz _____, srez _____

banovina _____, je učinil _____

po § _____ zakona o železnicah javnega prometa s tem,

da je na dan _____ 193. v _____

Radi tega se kaznuje na podstavi §§ 131. in 136. pozv. zakona z denarno kaznijo v znesku Din _____ (z besedami _____).

Kot odškodnino za prizadeto škodo mora plačati Din _____ (z besedami _____).

Zoper to rešitev je dopustna pritožba v 15 dneh na direkcijo državnih železnic v _____.

Izrečena kazen in odškodnina se je izterjala od zgoraj imenovane osebe v gotovini v skupnem znesku Din _____ (z besedami _____).

193.

Ime in priimek uslužbenca _____

zvanje uslužbenčevo. _____

341.

Razpis o kontingentiranju izvoza iz Jugoslavije v Avstrijo.*

Z začasnim trgovinskim sporazumom z republiko Avstrijo se je kontingentiral izvoz iz Jugoslavije v Avstrijo tako-le:

Govedo za zakol v letni količini 10.000 glav po znižani carinski postavki 9 zlatih kron;

svinje, težke črez 40 do 150 kg, v letni količini 21.000 glav po znižani carinski postavki 18 zlatih kron;

svinje mangališke pasme, zaklane, očiščene in z odvzeto slanino, v celem ali v polovicah, v letni količini 15 kvintalov po znižani carinski postavki 12 zlatih kron;

ostalo svinjsko meso, v letni količini 15.000 kvintalov po znižani carinski postavki 26 zlatih kron, in

goveje meso v letni količini 2800 kvintalov po znižani carinski postavki 23 zlatih kron.

Da se more voditi račun o navedenih kontingentih, morajo carinarnice do nadaljnje naredbe izdajati potrdila, da spada za izvoz prijavljeno blago v kontingent in

*) »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 14. avgusta 1931., št. 184/LX/395.

da ima potemtakem pravico, uporabiti v svoj prid znižano carinsko postavko avstrijske carinske uvozne tarife. Potrdila, ki jih morajo carinarnice izdajati, potem ko jih potrdi s svojim podpisom in pečatom, se predajo izvoznikom. Poslednji odstavek v potrdilu, ki govori o tednu, v katerem naj se izvoz izvrši, morajo carinarnice dopolnjevati z onim tednom, v katerem se je blago za izvoz prijavilo.

S pozivom na ta razpis morajo obveščati carinarnice vsakih deset dni oddelek za carine o količinah vsakega blaga posebej, za katero se je izdalo potrdilo.

V Beogradu, dne 12. avgusta 1931.; št. 28.244/IV

Minister za finance:

Dr. Đ. Đurić, s. r.

342.

V naredbi o legitimiranju trgovcev, industrijecev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila, in o izdajanju legitimacij za trgovinske potnike z dne 27. junija 1928., št. 14.402/III,* predpisujem to-le izpremembo in

dopolnitev.**

1. Drugi odstavek člena 11. se glasi.

»Izpiski iz tega seznamka glede novih legitimacij se razglase vsake tri mesece v listu, ki je določen za uradne razglase v zborničnem okolišu, ali v drugem listu, s katerim se zbornica navadno služi za objavljanje svojih uradnih obvestil in opozoritev.«

2. Ta dopolnitev stopi takoj v veljavo.

Dne 24. avgusta 1931.; II. št. 27.699/U.

Minister za trgovino in industrijo

Dr. K. Kumanudi s. r.

343.

Po potrebi, ki se je pokazala, predpisujem te-le

izpremembe in dopolnitve v navodilih o pristojnosti za posle re- sorta ministrstva za trgovino in indu- strijo z dne 4. decembra 1929., I. br. 36.413/0.***

V navodilih z dne 4. decembra 1929., I. št. 36.413/0 se izpreminja in dopolnjuje to-le:

1. V členu 9. se izpreminja prvi odstavek, ki se glasi v novem besedilu tako-le:

* Gl. »Uradni list« št. 289/81 iz l. 1928.

** »Službene novine« z dne 2. septembra 1931., št. 199/LXIV/419.

*** »Službene novine« z dne 12. junija 1931., št. 130/XL/285.

»Za ustanavljanje industrijskih in tvorničnih podjetij, ki se po § 88. zakona o podaljšavi veljavnosti finančnih zakonov in zakona o proračunskih dvanajstlinah z dne 31. julija 1929, odrede za industrijo, ki je važna za državno obrambo, izdaja dovolitev ministrstvo za trgovino in industrijo.

Ta dovolitev je potrebna samo za ona industrijska in tvornična podjetja, v katerih dela več kot 15 delavcev, če se uporablja motorna moč, ali 25 delavcev, če se ne uporablja motorna moč, in če se vrši delo v eni delavnici ali na enem mestu. V to število delavcev se všteta tudi učenci.

2. V istem členu je črtati odstavek 5.

3. V členu 12. na koncu odstavka pod b) je namesto nadpičja (;) postavite vejico (,) in dodati besede: »kakor tudi za prenos sedeža družbe iz banovine v banovino ali v Beogradu«.

V Beogradu, dne 6. junija 1931.; I. št. 18.911/0.

Minister za trgovino in industrijo
Juraj Demetrović s. r.

344.

Devizno-valutno postopanje.*

Gospod minister za finance je izdal pod št. II-74.900 z dne 27. junija tega leta to-le

rešitev:

1. Da se smejo baviti z devizno-valutnimi posli samo vsi doslej pooblašeni denarni zavodi, z valutnimi posli pa vse doslej pooblašene menjalnice.

2. Da se mora opravljati ves devizni promet po denarnih zavodih preko domačih borz. Prav tako je opravljati tudi vse kompenzacije, ki jih vrše pooblašeni zavodi za svoje komitente. Potemtakem se morajo vse izvozniske in ostale devize, všteti tudi naloge iz inozemstva, prodajati po denarnih zavodih na domačih borzah.

Ce je izvoznik ob istem času tudi uvoznik, sme uporabiti od deviz, dobljenih od izvoza, potrební znesek za plačilo nabavljenega blaga v inozemstvu, toda mora prijaviti te kompenzacije Narodni banki.

3. Da so vsi denarni zavodi in menjalnice, pooblašeni za poslovanje z devizami in valutami, kakor tudi borze v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani dolžne, pošiljati Narodni banki kraljevine Jugoslavije vse podatke o opravljenem devizno-valutnem prometu tako, kakor to zahteva Narodna banka za voditev potrebne evidence in statistike.

4. Za nakup predvojnih in poveljnih obveznic državnih zunanjih posojil v zlatu je treba zaradi evidence izposlovati predhodno pooblastitev ministrstva za finance.

5. Ni dovoljena nabava deviz za to, da se nosi kapital iz države, brez odobritve Narodne banke kraljevine Jugoslavije.

6. Denarni zavodi, pooblašeni za poslovanje z devizami in valutami, smejo otvarjati pri sebi kratkoročne kredite (post-kredite) inozemskim zavodom reciproci-

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 1. julija 1931., št. 146/XLVIII/320.

telno, t. j. največ do zneska kratkoročnih kreditov (post-kreditov), ki jih uživajo pri teh tujih zavodih.

7. Zadolževanje v inozemstvu v tuji valuti ali denarjih po denarnih zavodih, delniških družbah ter privatnih tvrdkah in osebah mora biti zaradi evidence predhodno prijavljeno Narodni banki.

8. Narodna banka je nadzorstveni organ po vseh devizno-valutnih poslih izza 28. junija tega leta.

9. Vsak odstop od teh naredb mora prijaviti Narodna banka ministru za finance v nadaljnje postopanje. Iz oddelka za državno računovodstvo in proračun; dne 27. junija 1931., št. 74.900.

(Ta rešitev je bila prvič razglašena v »Službenih novinah« z dne 29. junija 1931., št. 144.).

Banove uredbe.

345.

Objava.

Občina Branoslavci v Ljutomerskem srezu bo pobirala po odloku kraljevske banske uprave II. No. 15741/3 v letu 1931. sledeče zvišane, oziroma nove občinske trošarine:

a) od 100 l vina Din 60.—,

b) od 100 l vinskega mošta Din 60.—,

c) od hektoliterske stopnje alkohola špirta, žganja, likerja, ruma in konjaka Din 6.—.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 4. septembra 1931.

II. No. 15741/3

Pomočnik bana: Dr. Pirkmajer, s. r.

346.

Razne objave iz „Službenih novin“.

Številka 122 z dne 3. junija 1931.:

Z ukazom Njegovega Veličanstva kralja z dne 13. maja 1931., O. br. 9050, so postavljeni: za ekonoma državne bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v 5. položajni skupini s plačo 2. periodskega poviška mesečnih Din 1650.—, položajno doklado Din 800.— Logar Hinko, ekonom banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec, z istimi službenimi prejemki; za ekonoma občne državne bolnice v Ljubljani v V. položajni skupini s plačo Din 1450.— mesečno in položajno doklado Din 800.— Šarabon Josip, ekonom banovinske splošne bolnice v Ljubljani, z istimi službenimi prejemki; za administrativnega uradnika državne bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v VI. položajni skupini s plačo Din 1150.— mesečno in položajno doklado 650.— Petrovec Franc, ekonomski uradnik banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec, z istimi službenimi prejemki.

Z ukazom Njegovega Veličanstva kralja z dne 13. maja 1931., O. br. 9047, sta postavljena: za primar-

nega zdravnika obče državne bolnice v Ljubljani v VI. položajni skupini s plačo Din 1150.— mesečno in položajno doklado Din 650.— mesečno dr. Blumauer Robert, primarni zdravnik banovinske splošne bolnice v Ljubljani z istimi službenimi prejemki; za asistenta državne obče bolnice v Ljubljani v VII. položajni skupini s plačo Din 910.— mesečno in položajno doklado Din 500.— mesečno dr. Praprotnik Sabina, asistent banovinske splošne bolnice v Ljubljani, z istimi službenimi prejemki.

Z odlokom pomočnika ministra za finance z dne 20. maja 1931., številka 16981, je bila sprejeta ostavka na državno službo Jarca Bogomira, carinika VIII. položajne skupine carinarnice v Mariboru.

Številka 123 z dne 4. junija 1931.

O. številka 9812. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, splošni oddelek, dne 29. maja 1931. v Beogradu:

Dr. Podlesnik Mihael, zdravstveni višji svetnik pri načelniku sreza Maribor, levi breg, je umrl dne 21. maja 1931.

Številka 124 z dne 5. junija 1931.:

Njegovo Veličanstvo kralj je odlikoval na predlog ministra za finance z ukazom z dne 23. aprila 1931. z redom Sv. Save III. reda Bajiča Franca, pomočnika finančnega direktorja dravske finančne direkcije v Ljubljani I. kategorije 3. skupine v pokoju, z redom Sv. Save IV. reda Šavnik Angela, finančnega svetnika I. kategorije 4. a skupine dravske finančne direkcije v Ljubljani v pokoju.

Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 19. maja 1931., O. številka 9354, je bil postavljen za administrativnega uradnika državne bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v VIII. položajni skupini s plačo Din 730.— mesečno in položajno doklado Din 400.— mesečno Wrinskele Avgust, ekonomski uradnik banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v 3. skupini II. kategorije z osnovno plačo 4. stopnje.

Številka 125 z dne 6. junija 1931.:

Z ukazom Njegovega Veličanstva kralja z dne 21. maja 1931. sta bila postavljena: za banskega svetnika okrožnega inspektorata v Mariboru v IV. položajni skupini 2. stopnje dr. Poljanec Ivo, sreski načelnik V. položajne skupine sreza črnomeljskega po potrebi službe in za politično-upravnega sekretarja v VI. položajni skupini pri sreskem načelstvu sreza črnomeljskega Malešič Matija, višji pristav iste skupine pri okrožnem inspektoratu v Mariboru, po potrebi službe.

Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 23. maja 1931., O. številka 9623, je bil postavljen za ekonoma državne bolnice za ženske bolezni v Ljubljani v VIII. položajni skupini, s plačo Din 730.— mesečno in položajno doklado Din 400.— Turk Alojz, ekonom banovinske bolnice za ženske bolezni v Ljubljani, v 1. skupini III. kategorije, z osnovno plačo 7. stopnje.

Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 28. maja 1931., O. številka 9960, je bil postav-

ljen za administrativnega uradnika obče državne bolnice v Ljubljani v IX. položajni skupini, s plačo Din 575.— mesečno in položajno doklado Din 300.— mesečno Tominec Franc, ekonomski uradnik banovinske splošne bolnice v Ljubljani v 4. skupini II. kategorije, z osnovno plačo 2. stopnje.

Številka 127 z dne 9. junija 1931.:

Z ukazom Njegovega Veličanstva kralja z dne 30. maja 1931., O. številka 10.221 so postavljeni: za upravnika obče državne bolnice v Ljubljani v IV. položajni skupini, 2. stopnje, s plačo Din 1750.— mesečno in položajno doklado Din 920.— mesečno, dr. Gerlovič Franc, upravnik banovinske splošne bolnice v Ljubljani v 4. skupini I. kategorije, z osnovno plačo 6. stopnje; za šefa oddelka obče državne bolnice v Ljubljani v IV. položajni skupini 2. stopnje s plačo Din 1750.— mesečno in položajno doklado Din 920.— mesečno, dr. Derč Bogdan, šef oddelka banovinske splošne bolnice v Ljubljani v 4. skupini I. kategorije, z osnovno plačo 7. stopnje; za šefa oddelka obče državne bolnice v Ljubljani v IV. položajni skupini 2. stopnje s plačo Din 1750.— mesečno in položajno doklado Din 920.— mesečno, dr. Demšar Jernej, šef oddelka banovinske splošne bolnice v Ljubljani v 4. skupini I. kategorije, z osnovno plačo 6. stopnje in za primarnega zdravnika obče državne bolnice v Ljubljani v VI. položajni skupini s plačo Din 1150.— mesečno in položajno doklado Din 650.— mesečno dr. Hebein Josip, primarni zdravnik banovinske splošne bolnice v Ljubljani v 6. skupini I. kategorije z osnovno plačo 5. stopnje.

Z ukazom Njegovega Veličanstva kralja z dne 24. maja 1931., O. številka 9790, je bil postavljen za zdravstvenega višjega pristava pri načelniku sreza kočevskega v VI. položajni skupini s plačo Din 1150.— mesečno in položajno doklado Din 650.— mesečno dr. Lužar Josip, zdravstveni višji pristav pri istem sreskem načelniku, v VII. položajni skupini z mesečno plačo Din 910.— in položajno doklado Din 500.— mesečno.

Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 28. maja 1931., O. številka 9959, je bil postavljen za administrativnega uradnika obče državne bolnice v Ljubljani v VIII. položajni skupini s plačo Din 730.— mesečno in položajno doklado Din 400.— mesečno Manfreda Anton, ekonomski uradnik banovinske splošne bolnice v Ljubljani, v 3. skupini II. kategorije, z osnovno plačo 5. stopnje.

Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 23. maja 1931., O. številka 9621, je bila postavljena za arhivsko uradnico državne bolnice za ženske bolezni v Ljubljani v IX. položajni skupini s plačo Din 575.— mesečno in položajno doklado Din 300.— mesečno Šarabon Leopoldina, arhivska uradnica banovinske bolnice za ženske bolezni v Ljubljani v 2. skupini III. kategorije z osnovno plačo 7. stopnje.

Z odlokom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 28. maja 1931., O. številka 9955, je bil postavljen za sekundarnega zdravnika obče državne bolnice v Ljubljani z mesečno plačo Din 1800.— dr. Kaukler Ivan, sekundarni zdravnik banovinske splošne bolnice v Ljubljani v deveti skupini prve kategorije,